

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять шоста

Стенограма пленарного засідання
2 травня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять шоста

*Стенограма пленарного засідання
2 травня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(П'ятниця, 2 травня 2025 року)

Частина двадцять шоста

Виступ Прем'єр-міністра України Шмигала Д.А.	...5
Виступ міністра закордонних справ України Сибіги А.І.	...6
Година запитань до Уряду	...9

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
2 травня 2025 року, 10 година 5 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, у засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени Кабінету Міністрів України. Прошу привітати *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Я прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні друзі, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, сьогодні триває 1164-та доба відважної боротьби українського народу проти повномасштабної збройної агресії російської федерації. Ми вдячні кожному і кожній, хто зі зброєю в руках щодня бореться за суверенітет, незалежність і наше фундаментальне право жити у вільній демократичній українській державі.

Я прошу вшанувати хвилиною мовчання пам'ять усіх полеглих захисників і захисниць України, а також мирних громадян, які загинули внаслідок російської агресії.

(Хвилина мовчання)

Шановні народні депутати, 1 травня 2025 року Верховна Рада України відповідно до статей 6 і 34 Регламенту Верховної Ради України прийняла

процедурне рішення про запрошення на пленарне засідання Прем'єр-міністра України Дениса Анатолійовича Шмигала для надання інформації. А також 13 березня 2025 року Верховною Радою України було прийнято рішення щодо запрошення на пленарне засідання міністра закордонних справ України Андрія Івановича Сибіги для надання інформації.

Тому відповідно до прийнятого Верховною Радою України рішення на трибуну для виступу до 5 хвилин запрошується Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль. Будь ласка, Денисе Анатолійовичу, з тією інформацією, яку попросили донести до народних депутатів.

ШМИГАЛЬ Д.А., Прем'єр-міністр України. Шановний пане Голово Верховної Ради України! Шановний пане Перший віцеспікере! Шановні народні депутати, українці, українки! Україна та Сполучені Штати Америки підписали угоду про створення Інвестиційного фонду відбудови. Це важливий крок для зміцнення нашого стратегічного партнерства, це інструмент залучення західних інвестицій для відновлення нашої держави, це спосіб отримати сучасні технології та модернізувати країну. Переговорні команди України та США активно працювали над проектом угоди та зробили її справедливою, рівноправною і дієвою. Президент України Володимир Зеленський чітко визначив пріоритети цієї угоди та червоні лінії, і це було відповідно враховано під час перемовин.

Основні положення угоди зводяться до наступних позицій.

Перше. Створюється Інвестиційний фонд відбудови, яким на рівних умовах управляють Україна та Сполучені Штати Америки. Жодна сторона не матиме в ньому переваги, усі рішення приймаються спільно.

Друге. Фонд – це інструмент інвестицій в Україну, а не механізм передачі активів. Тобто всі українські природні ресурси залишаються за Україною. Також сфера дії угоди не охоплює питання державних підприємств і приватизації.

Третє. Фонд буде наповнюватися Сполученими Штатами та Україною в пропорції 50 на 50. З боку США це будуть грошові внески або нова військова допомога, наприклад системи ППО. Внесок України – це 50 відсотків від ренти з нових ліцензій на видобуток нафти, газу та критичних мінералів. Наголошую, що доходи від уже розпочатих проектів не включаються до фонду. Це важливо з огляду на бюджетні надходження.

Четверте. В перші 10 років прибутки фонду не виводяться з України, а реінвестуються в Україну, в тому числі у видобуток природних ресурсів, в інфраструктуру чи в переробку. Ці моменти, погоджені сторонами, також відображені.

Фонд гарантуватиме комерційні закупівлі продукції на умовах «бери або плати». Тобто на продукцію буде гарантований попит, при цьому в угоді немає якихось дискримінаційних умов щодо інших партнерів чи положень щодо продажу товарів та ресурсів за не вигідними для України цінами американським компаніям.

Шосте. Фонд через американське агентство DFC залучатиме американські та європейські новітні технології, що прискорить відновлення та модернізацію України.

Сьоме. В угоді немає згадок про будь-які боргові зобов'язання України. Ми не визнаємо боргами те, що раніше надавалося США згідно з рішеннями Конгресу у вигляді грантової допомоги.

Восьме. Доходи фонду не оподатковуються Сполученими Штатами Америки та Україною. Критичні копалини, які експортуються до США, не обкладаються митами, що в нинішніх умовах дає унікальні можливості для розвитку торгівлі.

Дев'яте. Угода не суперечить іншим міжнародним зобов'язанням України, вона не буде перепорою для продовження євроінтеграції та членства в ЄС. Ми будемо запрошувати європейські компанії та інвесторів до співпраці. Угода по суті відповідає нашій формулі «об'єднані у захисті, об'єднані у відновленні».

Десяте. Враховуючи масштабність угоди, потрібні ще й додаткові технічні кроки. Це документи не міжурядового рівня, а інституційного, які в критичних питаннях принципово погоджені і не виходять за рамки угоди, а розвивають її. Фонд створюватиметься на десятки років, тому і процес його створення триватиме не один день і прийматиметься не одне рішення. Переговорна команда по поверненню з Вашингтона в режимі 24/7 буде доступною для народних депутатів і відповідь на всі додаткові запитання щодо угоди.

Шановні народні депутати, укладена угода цілком відповідає Конституції України, не суперечить національному законодавству України. Це взаємовигідні домовленості, які створюють позитивну динаміку нашої відбудови, нашого розвитку на десятиліття. У світі є багато прикладів країн, які, маючи США як стратегічного економічного партнера, здійснили справжнє економічне диво, для них сильна економіка та процвітання стали найкращою гарантією безпеки.

Наостанок хочу ще раз подякувати Президенту України Володимирі Зеленському і президенту США Дональду Трампу за лідерство і рішучість, які дозволили конструктивно завершити перемовини і укласти цю історичну угоду.

Шановні пані та панове народні депутати! Уряд розраховує на вашу підтримку щодо швидкої ратифікації цієї угоди, на подальшу співпрацю для її успішної реалізації. Ця угода, безперечно, стане основою для нових відносин зі Сполученими Штатами Америки, які нам потрібні для захисту нашої державності у війні і відновлення нашої країни після цієї війни.

Дякую за вашу конструктивну позицію і вашу увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу, за надану інформацію.

Відповідно до прийнятого Верховною Радою України рішення на трибуну для виступу до 5 хвилин запрошується міністр закордонних справ України Андрій Іванович Сибіга. Будь ласка, Андрію Івановичу.

СИБІГА А.І., міністр закордонних справ України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! У час безпрецедентних викликів, які постали перед Україною сьогодні, для мене надзвичайно важливо та почесно мати змогу напряду поділитися з вами оцінками та розуміннями нової геополітичної реальності та процесів, а також про наші зусилля щодо досягнення всеосяжного справедливого і сталого миру для України, про пріоритети, визначені Президентом Володимиром Зеленським, про взаємодію з новою адміністрацією США, про зміцнення обороноздатності України та посилення тиску на росію, про співпрацю з союзниками та про наші зусилля щодо вступу в ЄС і НАТО.

Шановні депутати! Попередні місяці характеризувалися високою геополітичною турбулентністю. Всі ви бачите, в яких складних умовах ми відстоюємо національні інтереси. Але я хочу наголосити тут, перед вами, за цей час ми відстояли всі принципові позиції України, навіть в умовах колосального тиску. Свідченням цьому є зустрічі в Римі, в Джидді, в Ер-Ріяді, Парижі та Лондоні. Така ж принципова позиція захисту національних інтересів буде дотримана і на всіх наступних зустрічах. Особливо важливе значення мала зустріч Президента України Володимира Зеленського та Президента США Дональда Трампа у базиліці Святого Петра.

Якщо озирнутися на ці кілька місяців нової геополітичної реальності, хочу виділити кілька ключових моментів.

По-перше, нам вдалося зберегти військову допомогу та обмін розвідданими, особливо від США.

По-друге, нам вдалося активізувати мирні зусилля, щоб змусити росію припинити вогонь і сісти за стіл переговорів для реальних мирних домовленостей.

По-третє, нам вдалося згуртувати наших найближчих союзників у «коаліцію рішучих» навколо розробки реальних гарантій безпеки для України та посилення нашої стійкості.

По-четверте, ми досягли значного прогресу на шляху до членства в ЄС, навіть попри спроби заблокувати цей процес окремими країнами.

Україна демонструє безпрецедентний рівень готовності бути новим членом Європейського Союзу та швидкість переговорного процесу. Це підтверджується нашими європейськими партнерами. Ми також докладаємо максимум зусиль, щоб вже цього року відкрити всі переговорні кластери.

Шановні народні обранці! Україна прагне миру, як ніхто інший у світі. Але це має бути справжній стійкий мир. Україна ніколи не була і не є перешкодою для досягнення миру. Востаннє ми це продемонстрували світу в Джидді, коли Україна беззастережно погодилася на пропозицію США щодо повного припинення вогню. Ми готові, безумовно, припинити вогонь. Це росія не готова і прагне війни, демонструючи всьому світові, що вона була та є єдиним джерелом і причиною цієї агресії.

Робота над просуванням мирних зусиль активно продовжуватиметься насамперед в рамках вже сформованого формату: Україна плюс Великобританія, Німеччина, Франція плюс США. Україна не піде на так званий мир за будь-яку ціну, принципові позиції України щодо умов миру залишаються чіткими та незмінними.

По-перше, ми не підемо на визнання будь-яких тимчасово окупованих територій України російськими.

По-друге, ми не погодимося на будь-які обмеження щодо структури, чисельності, інших характеристик сил оборони України. Обмеження нашої оборонної промисловості, військової допомоги союзників чи присутності їхніх контингентів на нашій території.

По-третє, ми не сприйнемо будь-які обмеження суверенітету України, нашої внутрішньої та зовнішньої політики, зокрема щодо вибору союзів та альянсів, до яких ми прагнемо приєднатися.

Так, ми можемо не мати зараз консенсусу щодо членства України в НАТО, але й надалі будемо активно працювати задля його досягнення. Проте росія чи жодна інша країна не має і не матиме права вето на наш вибір.

Зараз ми є свідками нової гібридної тактики маніпуляцій кремля, коли нам підсовують великоднє або «парадне» перемир'я. Ми також бачимо зростаюче розуміння в усьому світі, що все це є просто маніпуляціями та відвертим знущенням росії з мирних зусиль США та інших партнерів. Ми наполягаємо, що час посилювати тиск на москву заради примусу її до миру. Військове стримування та економічний тиск здатні це зробити та унеможливити розширення агресії.

Україна чітко і послідовно виступає за беззастережне та всеосяжне припинення вогню на суші, в морі, повітрі щонайменше на 30 днів. Ми готові. Росія має погодитися на реальне повне і безумовне припинення вогню та заходи зміцнення довіри, такі як насамперед повернення українських військовополонених, викрадених дітей та цивільних заручників. Лише в умовах повної тиші та гуманітарних заходів зміцнення довіри можуть розпочатися переговори у будь-якому форматі, який принесе мир.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, не буде заперечення, щоб шановний Андрій Іванович завершив? Будь ласка, Андрію Івановичу.

Прем'єр-міністр якраз зекономив одну хвилину.

СИБІГА А.І. Важливо підкреслити, що жодна довготривала мирна угода неможлива без надійних гарантій безпеки.

Щодо потенційної відправки військових контингентів. Сьогодні ми ведемо дуже предметні консультації з нашими союзниками, з «коаліцією рішучих», військова присутність союзників має бути і на суші, і в повітрі, і на морі.

На сьогодні ми вже досягли чіткого розуміння можливостей та ролей наших партнерів у майбутній безпековій інфраструктурі України.

Ми виходимо з того, що безпека України, Європи та всієї трансатлантичної спільноти неподільні. У цьому контексті я хочу ще раз наголосити, що для нас сьогодні, як ніколи, важливо зберегти підтримку США. З нашого боку проводимо послідовну дипломатичну роботу з тим, щоб ці відносини динамічно розвивалися.

Важливим кроком у цьому контексті стало підписання цього тижня Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-Українського інвестиційного фонду відбудови. Ця угода є важливою складовою майбутньої безпеки інфраструктури України. Ця угода правильно збалансовує переваги та зобов'язання без шкоди національним інтересам. Нам вдалося вийти на взаємоприйнятний текст.

Угода не містить жодних обмежень суверенних прав України, зокрема щодо мінеральних ресурсів, об'єктів критичної інфраструктури та інших стратегічних активів України. Ця угода базується на принципах балансу зобов'язань і повноважень сторін, паритетності в ухваленні рішень. Угода відповідає міжнародно-правовим зобов'язанням України перед Європейським Союзом та стратегічному курсу України на вступ до ЄС. В Угоді відсутні положення про будь-які боргові зобов'язання України.

Шановні парламентарії! Українська дипломатія сьогодні наполегливо працює на всіх напрямках і рівнях. Ми послідовно відстоюємо український національний інтерес на всіх переговорних майданчиках і розраховуємо на постійну підтримку парламенту.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дякуємо, Андрію Івановичу. Будь ласка, займіть своє місце.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України та ухваленого Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп рішення сьогодні проводиться «година запитань до Уряду».

На засіданні Погоджувальної ради була визначена тематика «години запитань до Уряду». За пропозицією депутатських фракцій і груп члени Кабінету Міністрів сьогодні будуть відповідати на запитання щодо реалізації державної екологічної політики в умовах воєнного стану.

Відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України ми рухаємося таким чином. Запитання з визначеної теми до членів уряду від депутатських фракцій і груп та відповіді на них – до 30 хвилин, запитання народних депутатів з визначеної теми до членів уряду та відповіді на них – до 30 хвилин (відводиться до 1 хвилини на одне усне запитання та до 2 хвилин – відповідь на нього), всього – 1 година.

Перед початком «години запитань до Уряду» звертаюся до членів Кабінету Міністрів України, а також народних депутатів України щодо

необхідності враховувати, що пленарне засідання проходить у відкритому режимі. У зв'язку із цим прошу не озвучувати інформації, яка може завдати шкоди національній безпеці України, і дотримуватися вимог законодавства у сфері охорони державної таємниці та обігу іншої інформації з обмеженим доступом і не допускати її розголошення.

Шановні народні депутати, на трибуну Верховної Ради для відповідей на запитання запрошується міністр захисту довкілля та природних ресурсів України Світлана Василівна Гринчук. Будь ласка, Світлано Василівно.

Прощу представників депутатських фракцій і груп записатися на запитання з визначеної теми. Нагадую, 1 хвилина – на кожне усне запитання і 2 хвилини – для відповіді на нього. Будь ласка, записуйтеся.

Від групи «Відновлення України» Гнатенко Валерій Сергійович. Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Добрий день, шановний Денисе Анатолійовичу, шановна Світлано Василівно, члени уряду! Група «Відновлення України» буде, безумовно, підтримувати угоду щодо корисних копалин між Україною та Сполученими Штатами Америки. Але всім хотілося б більш детально знати, про які копалини йдеться. У яких регіонах вони будуть видобуватися? Чи є такі місця на території Донеччини?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Чутно, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть мікрофон Прем'єр-міністра, будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Отже, угода охоплює всю суверенну територію України. Звичайно, перелік надр охоплений і визначений угодою, буде прописаний виключний перелік надр (додаток А), визначення активів і весь перелік. Ця інформація опублікована. Зараз з метою економії часу не буду її озвучувати, але вона охоплює перелік надр на всій суверенній території України. Це виключна відповідь, я не додаю більше. Вона охоплює всю територію, визначену кордонами 1991 року.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павленко Юрій Олексійович, група «Платформа за життя та мир».

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово, прошу передати слово Олександру Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, пане Голово. Шановна пані міністре! Моє запитання стосуватиметься імплементації природоохоронних директив Європейського Союзу, зокрема щодо відповідності європейським технічним регламентам і стандартам у вашій профільній сфері. Індекс екологічної ефективності (Україна займає 41 місце) обумовлений багаторічною деіндустріалізацією і фактичним руйнуванням теплової генерації.

У зв'язку з цим мене цікавить не абстрактна, віртуально-декларативна імітація в прийнятих регуляторних актах, а реальні підприємства. Можливо, у вас є питома вага, які відповідають цим європейським стандартам в екологічній сфері. Особливо це питання стосується вуглецевого мита, яке буде в подальшому визначатися в питаннях експорту виготовленої нами продукції і поставки її на ринки Європейського Союзу. Це перше.

Друге. Так само це питання стосується транспорту, енергетики, комунальної сфери, агропромислового комплексу. Згенеруйте, будь ласка, цифровий фактаж для того, щоб ми розуміли реально...

ГРИНЧУК С.В., міністр захисту довкілля та природних ресурсів України. Дуже дякую, шановний Олександр Сергійовичу, за це запитання. Дійсно, питання європейської інтеграції саме в частині захисту довкілля і збереження клімату є одним з найскладніших процесів у переговорному процесі. Розділ XXVII є надзвичайно великий за обсягом впровадження директив і регламентів Європейського Союзу. Він, напевно, на другому місці після агропромислового комплексу, водночас дуже комплексний і стосується компетенцій не лише Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів, а й інших міністерств.

Що стосується конкретно того, що вже зроблено на сьогодні щодо імплементації регламентів, наприклад промисловість й індустріальний напрям. Ви знаєте, що парламентом було підтримано, і я дуже дякую за це, законопроект про інтегрований дозвіл. Зараз розроблено всю нормативно-правову базу, вторинне законодавство. Багато актів вже прийнято, залишилося прийняти ще до десятка актів для того, щоб ми відповідно до термінів могли почати роботу. Це імплементація однієї з ключових директив, яка стосується промисловості, – Директиви Європейського Парламенту і Ради 2010/75/ЄС про промислові

викиди. Тобто тут ми працюємо злагоджено, вчасно і я думаю, що імплементуємо законодавство відповідно до тих зобов'язань, які в нас є.

Зараз перейду до найскладнішого – механізму вуглецевого коригування. Ми ведемо постійні перемовини з Європейською комісією з відповідними DG щодо імплементатії і впровадження Європейською комісією СВМ, і які виключення, як це буде відбуватися щодо України, враховуючи ті обставини, в яких ми знаходимося. Не дивлячись на воєнний стан, ми продовжуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Констанкевич Ірина Мирославівна, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).* Виборчий округ № 23, Волинь. Пані міністерко! Хочу вам подякувати за вашу конструктивну роботу, що стосується питань чорнобильців, і за конструктив, який прозвучав 26 квітня на виїзному засіданні ТСК, яке відбувалося якраз у Чорнобилі. Ми зрозуміли, що ви глибоко орієнтуєтесь в проблематиці і справді націлені на розв'язання цієї проблеми.

Водночас під час цього засідання окреслилася низка проблем, які стосуються дозиметричної паспортизації. Ми зрозуміли, що тих коштів, які передбачаються в бюджеті на 2025 рік, недостатньо, і це лише 10 відсотків від загальної проблеми. Отже, питання полягає в тому, які будуть зроблені кроки, щоб ця паспортизація відповідала запитам, була справді валідною, не була імітацією, адже у нас понад 900 населених пунктів...

ГРИНЧУК С.В. Дуже дякую вам за запитання, Ірино Мирославівно, і за вашу позицію щодо розвитку Чорнобильської зони відчуження саме в частині проведення дозиметричної паспортизації, яка є основним моментом для того, щоб далі ми могли приймати управлінські рішення щодо всіх напрямів розвитку Чорнобильської зони відчуження, українців, постраждалих від аварії, яка відбулася в 1986 році.

Ми обговорили на засіданні ТСК ті проблемні питання щодо дозиметричної паспортизації, які є на сьогодні. Сьогодні об 11 годині в Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів народні депутати разом з представниками міністерства, Державного агентства України з управління зоною відчуження, представниками наукових і експертних кіл, які займатимуться саме проведенням дозиметричної паспортизації, будуть проводити чергову нараду, на якій ми плануємо обговорити дуже детально, які ще території потрібно включити для проведення дозиметричної паспортизації.

Верховною Радою в бюджеті на 2025 рік було виділено 37 мільйонів гривень на проведення дозиметричної паспортизації. Ми говорили про те, що зробимо розрахунки вже після того, як визначимо додаткові території і звернемося для збільшення даної суми, внесення змін до державного бюджету, щоб ми могли включити всю решту територій, які також потребують такого дослідження, тому що без оцінки радіаційного впливу ми не зможемо далі рухатися щодо прийняття і розв'язання тих проблемних питань, які є. Це соціальна підтримка, можливо, додатковий захист і дії на цих територіях для того, щоб зменшити радіаційний вплив як на довкілля, так і на населення.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Саврасов, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Прошу передати слово Артуру Володимировичу Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Пане Прем'єр-міністре! В якій статті угоди між Україною та Сполученими Штатами Америки згадуються гарантії безпеки для України та українців, бо ми їх там не знайшли? Це перше запитання.

Друге. Пане Прем'єр-міністре! Як ця угода наближає кінець війни?

Також є запитання до міністра юстиції пані Стефанішиної. Чи ви вважаєте, що накладення превентивних санкцій на Петра Порошенка не зачіпає права людини, гарантовані Європейською конвенцією про захист прав людини, про що офіційно написала представник керівництва Міністерства юстиції Маргарита Сокоренко? До речі, як ви голосували за ці санкції на засіданні РНБО?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваші запитання. Формальних гарантій оборони в даній угоді немає, але кожна нова надана Сполученими Штатами Америки військова допомога Україні вважається капітальним внеском. Це стимулює адміністрацію Сполучених Штатів Америки продовжувати і не зупиняти постачання нам зброї, як казав сьогодні Андрій Іванович, постачання нам розвідданих. Тобто продовжується наша співпраця, у нас підписані гарантійні запевнення, підписані Президентом України і Президентом

Сполучених Штатів Америки. Все це працює. Ми сьогодні продовжуємо отримання пакетів допомоги від Сполучених Штатів Америки, про які було домовлено, які Україна сьогодні отримує і має можливість використовувати на полі бою. Це частина безпекової архітектури і зацікавленості США в процвітаннях України і безпеки.

Я хочу також сказати, про зазначення в преамбулі даної угоди наступних важливих моментів: американський народ бажає інвестувати разом з Україною у вільну, суверенну і безпечну Україну; Сполучені Штати Америки та Україна прагнуть тривалого миру в Україні та міцного партнерства між їхніми народами та урядами; Сполучені Штати Америки та Україна визнають внесок, який зробила Україна у зміцнення міжнародного миру та безпеки, добровільно відмовившись від третього за величиною у світі арсеналу ядерної зброї. Всі ті посилення в преамбулі на важливість підтримки тривалого миру, зміцнення партнерства між нашими країнами, суверенітету нашої держави і є відсилкою до гарантій безпеки від нашої співпраці. Хочу також наголосити на тому, що експерти ради із зовнішньої оборонної політики росії у своїй доповіді керівництву російської федерації підкреслили, що наявність американських економічних інтересів є для росії більшою загрозою в перспективі, ніж присутність військ НАТО на території нашої держави. Росіяни, наш ворог, всередині оцінює цю угоду, нашу економічну співпрацю з високим...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Козирі Сергію В'ячеславовичу (*Шум у залі*).

Перепрошую, 2 хвилини. Шановні колеги, буде ще одне коло, поставите запитання.

Козир Сергій В'ячеславович. Будь ласка.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Добрий день! Прошу передати слово Дмитру Кисилевському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Кисилевський. Будь ласка.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 24, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Шановний Денисе Анатолійовичу! Усі уважно спостерігали за зусиллями нашої переговорної групи щодо угоди зі Сполученими Штатами Америки. Очевидно, що підписаний текст є неспівставно кращий первинного, того, який був відверто провокаційним. Мабуть, це краще з того можливого, що ми мали. То ж я хочу подякувати переговорникам за роботу. Угода позиціонується урядом як

інвестиційна і передбачає залучення інвестицій у ті сфери, які дуже суттєво недоінвестовані, зокрема видобуток мінералів.

Моє запитання про ваше бачення тих інвестиційних можливостей, які дає ця угода. Чи можна зараз оцінювати обсяг того інвестиційного ресурсу, який можна залучити? Чи відомо про конкретні компанії або інтерес до конкретних видів мінералів, які є найбільш пріоритетними? Як ви бачите інвестиційні переваги України від імплементації такої угоди?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Дякую за оцінку роботи переговорної команди України.

Дійсно, ця угода є абсолютним досягненням для нашої держави. Я впевнений, що це буде один з найбільш ефективних і важливих для України інвестиційних інструментів. Буде утворений фонд. Важливо, що це партнерський фонд, 50 на 50, ми працюємо зі Сполученими Штатами Америки. Управління фондом також буде здійснюватися на рівноправних засадах 50 на 50, тобто відповідна рада буде створена з трьох представників від України і трьох – від Сполучених Штатів Америки. Фонд буде інвестувати у видобуток корисних копалин, у переробку, у розвиток виробництва і може інвестувати також в інфраструктуру. Важливо, що вся власність на корисні копалини, на всю інфраструктуру залишається за Україною. Це наше суверенне право. А даний фонд буде виключно інвестиційним фондом або, як називають такі утворення, фондом прямих інвестицій.

Обсяг оцінювати зараз рано. Я впевнений, це будуть десятки, можливо, сотні мільярдів доларів. Це наша ціль для таких інвестицій, і ми про це говоримо з нашим партнером – Сполученими Штатами Америки. Ми дивимось, як працювали аналогічні фонди, які утворювали Сполучені Штати Америки в інших країнах світу вже в цьому, ХХІ столітті. Дійсно, такі фонди ставали проривним інструментом інвестицій, економічного розвитку для кожної з тих країн, де вони утворювалися.

Відповідно для України це абсолютно хороша перспектива, правильна угода. І, звісно ж, ми будемо її підтримувати. Важливо, що внесок України вже визначений. Після ратифікації потрібні будуть також зміни до Бюджетного кодексу для того, щоб частину від нових ліцензій, нової ренти ми могли інвестувати як наш внесок у цей фонд для подальшого здійснення інвестицій виключно в Україні, в розвиток України.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярослав Іванович Железняк, фракція партії «Голос».

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Прем'єр-міністре, у мене буде чотири запитання щодо угоди. Прошу дати відповідь.

Перше. Чи відповідає дійсності, що лише перша угода потребує ратифікації у парламенті, а інші дві, включаючи головну угоду про обмежене партнерство, не потребують ратифікації?

Друге. Чи будуть надані нам тексти всіх трьох угод або документів перед голосуванням щодо ратифікації?

Третє. Чи відповідає дійсності, що ратифікація планується наступного тижня, зокрема 8 травня?

І четверте. Чи відповідає дійсності, що цей фонд буде зареєстрований за юрисдикцією штату Делавер Сполучених Штатів Америки?

Прошу надати вичерпну відповідь на кожне запитання.

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваші запитання.

Так, перша угода підлягає ратифікації. Ми надіслали текст угоди вчора ввечері. Уряд підтримав відповідні документи, і вони вчора були надіслані в парламент з проханням про ратифікацію тексту цієї угоди. Вона знаходиться в парламенті. З додатком можна ознайомитися. Також вона представлена на сайті уряду під розпорядженням у відкритому режимі.

Перша угода має ратифікуватися. Наступні угоди будуть носити імплементаційний характер. Це будуть комерційні або виконавчі угоди, які підписуватимуться вже безпосередньо між українською агенцією, американською державною компанією DFC. Це будуть угоди про створення фонду і угоди про функціонування фонду, можливо, інші імплементаційні документи, які в майбутньому будуть укладатися. Вони не потребуватимуть ратифікації, оскільки це імплементаційні угоди. Вони в межах цієї міждержавної угоди, яку ми просимо ратифікувати, будуть продовженням цієї угоди. Вони не будуть ширшими, ніж ця угода, а будуть продовжуватися в рамках цієї угоди.

Ви поставили запитання про 8 травня. Ми були б вдячні, якщо парламент встигне її ратифікувати до 8 травня. Тобто ми просимо про ратифікацію чимскоріше, але вам визначатися згідно з Регламентом, процедурами, коли така ратифікація може бути. Уряд просить зробити це настільки оперативно, наскільки це буде можливо згідно з чинним законодавством.

Щодо четвертого запитання. Де буде зареєстрована? Попередня домовленість є про те, що фонд буде зареєстрований у Сполучених Штатах Америки, але діяти буде в Україні. Основний рахунок фонду, куди Україна буде зараховувати свій внесок, буде відкритий в Україні в гривнях. Це важливий момент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Іванович Кулініч, депутатська група «Довіра».

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Добрий день! Прошу передати слово Миколі Вікторовичу Бабенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Бабенко.

БАБЕНКО М.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (одномандатний виборчий округ № 90, Київська область, політична партія «Біла Церква разом»). Біла Церква. Шановна Світлано Василівно! У березні 2025 року з'явився проект постанови Кабінету Міністрів, яким Тарасівське родовище рutil-ільменітових руд включили до переліку надр, що надаватимуть у користування шляхом проведення аукціонів. Я хочу нагадати, що у 2019-2020 роках спроба розробки даного родовища призвела до протестів місцевих громад. Сьогодні до мене знову звертаються громади Білої Церкви, Малої Вільшанки та Володарки стосовно цього питання. Прошу пояснити, яка позиція уряду щодо включення даного родовища до переліку, і чи дане родовище у нас передбачено угодою, яка була підписана на цьому тижні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ГРИНЧУК С.В. Дякую за ваше запитання, пане Миколо. Переліки стратегічних і критичних корисних копалин зараз формуються урядом. Дійсно, будуть прийняті відповідні постанови, в першу чергу на виконання наших зобов'язань щодо *Ukraine Facility*, а також на виконання закону, прийнятого в січні цього року, щодо розвитку мінерально-сировинної бази до 2030 року.

Згідно з цими нормативно-правовими документами і нашими міжнародними зобов'язаннями ми маємо розробити дані переліки. Відповідні корисні копалини, які будуть виставлятися на аукціон у майбутньому потенційно, включалися до того чи іншого переліку, оцінюючи кон'юнктуру ринку, а також здійснювався аналіз неліцензованих об'єктів. Тобто ми спільно з Міністерством економіки напрацьовували рішення і критерії для того, щоб віднести той чи інший мінерал і родовище до переліку стратегічних і критичних мінералів.

Що стосується безпосередньо Тарасівського родовища титанових руд. Звичайно, що титанові руди є стратегічно важливими корисними копалинами, насамперед для України, оскільки саме титан є ключовим компонентом у виготовленні озброєння і взагалі в роботі оборонно-промислового комплексу.

Але хочу тут зазначити, що на Тарасівському родовищі титанових руд, яке включене до переліку стратегічних об'єктів корисних копалин і потенційно може виставлятися на аукціон, видобуток може починатися, навіть якщо відбудеться аукціон. Ви прекрасно знаєте, що відповідно до законодавства України буде здійснено оцінку впливу на довкілля, яка передбачає якраз процес дуже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановна пані міністре, у мене до вас два запитання.

Що робить уряд, зокрема міністерство, для того, щоб залучати кошти Європейського Союзу? Колись існували програми збереження і очистки річок, як Балтійського регіону, так і Дунайського. Чи уряд активно залучає кошти наших міжнародних партнерів для збереження, відновлення і очищення цих річок? Це перше запитання.

І друге. Україна через російську війну має проблему забруднення територій. Що робиться урядом для того, щоб залучати більше міжнародних коштів і технологій для очищення родючих та інших земель, взагалі територій від забруднення військового спрямування (мається на увазі розмінування, очищення тощо)?

Дякую за відповідь.

ГРИНЧУК С.В. Дякую, пане Михайле, за те, що порушуєте такі важливі для кожного українця питання. Я розумію, що екологія не завжди в пріоритеті, але коли ми стикаємося безпосередньо із забрудненнями, з тим, що немає доступу до чистих водних ресурсів, забруднені земельні ресурси, забруднене атмосферне повітря, тоді ми вже звертаємо увагу на те, що відбулося.

Що стосується очищення річок і роботи з покращенням стану поверхневих вод України, які є, в принципі, основним джерелом водопостачання як для питних, так і для технічних потреб населення. Особисто для мене як для міністра захисту довкілля та природних ресурсів і для міністерства питання водних ресурсів і забезпеченості водними ресурсами, покращення стану вод є одним з ключових пріоритетів. Дуже велика увага в роботі міністерства, в тому числі і в співпраці з міжнародними партнерами, приділяється саме цьому питанню.

Не зважаючи на війну і на такий складний період для всіх нас, економіки країни, ми розробили і затвердили дев'ять планів управління водними ресурсами за принципом басейнового управління. В кожен з цих планів включена велика

кількість заходів з покращення «доброго» екологічного стану вод кожної з великих річок, кожного з басейнів.

Саме ці плани є основою у співпраці з міжнародними партнерами. На сьогодні в нас вже є домовленості з Японією, Італією, Нідерландами, Францією та Європейським Союзом як Європейською комісією щодо впровадження заходів і щодо будівництва додаткових каналів водопостачання, і щодо покращення моніторингу, тому що моніторинг стану вод є одним з ключових моментів.

Ще декілька слів хотіла б сказати щодо другого вашого запитання...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу фракції і групи записатися ще раз. Є 7 хвилин.

Гришук Роман Павлович, фракція «Слуга народу».

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово пану Жупанину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович. Будь ласка.

ЖУПАНИН А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги, шановний Денисе Анатолійовичу, шановні члени Кабінету Міністрів! По-перше, дозвольте вам подякувати за ту роботу, яку ви провели під час підготовки угоди про надра. Я вчора особисто ознайомився з текстом і можу підтвердити, що станом на зараз нам вдалося, на щастя, уникнути всіх тих ризиків, розмови щодо яких тривалий час циркулювали в українському суспільстві. Тому дякую вам і дякую переговорній команді.

Як голова підкомітету з питань газової політики, як людина, яка щиро вболіває за нарощення газовидобутку в Україні, маю запитання. Чи обмежує нас якимось чином угода, яка вчора була підписана, щодо можливого ухвалення стимулюючих заходів для збільшення газовидобутку?

До прикладу. Якщо у парламенті найближчим часом буде прийнято рішення про затвердження стимулюючих ставок ренти для нових свердловин, чи може якимось чином ця угода або наступні технічні угоди, які зараз готуються, обмежити парламент у цьому праві ввести такі стимулюючі заходи для нарощення газовидобутку?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваші запитання.

Отже, перше. Суверенітет на надра Україна зберігає за собою. Ліцензії видають українські органи. Фонд, який буде утворений, може купувати частки у видобувних компаній, але ніяк не впливає на відповідну державну політику. Важливо, що права на надра і інфраструктуру залишаються за державою, угода не претендує на державні компанії чи процеси приватизації, фонд спільно управляє лише вкладеним у фонд капіталом. Тобто той внесок, який Україна здійснила, відповідно і є в управлінні фонду.

Ще один важливий момент. США гарантують безмитний доступ для українських критичних мінералів, звільнення фонду від податків і зарахування майбутньої військової допомоги як капіталу. Україна в свою чергу 50 відсотків доходів від нових ліцензій гарантує як надходження у фонд і конвертацію у валюту та незмінність умов для фонду. Це важливий момент.

Тому, в принципі, дуже важливо, що суверенні права України залишаються за Україною. Вони згідно з нашою Конституцією належать українському народу. Парламент втілює волю українського народу. А вже робота фонду регулюється ось цими імплементаційними угодами, які будуть підписані після ратифікації основної угоди. Зараз, в принципі, всі їх параметри обговорені, узгоджені переговорними групами, і очікуємо підписання найближчим часом після ратифікації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Урбанський Анатолій Ігорович, депутатська група «Партія «За майбутнє».
Будь ласка.

УРБАНСЬКИЙ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 143, Одеська область, самовисуванець). Доброго ранку! Прошу передати слово Сергію Рудик.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Леонідович Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Пане Прем'єр-міністре! Дякую вам, що, нарешті, ви ознайомили народних депутатів з текстом критичної угоди для майбутнього багатьох поколінь українців, бо мені здавалося, що ми будемо про неї всі дізнаватися тільки з Facebook і соціальних мереж.

У зв'язку з цим у мене запитання. У пункті 2 того варіанту, який я знайшов у відкритих джерелах масової інформації, написано про те, що уряд бере на себе повноваження погодитися з тим, що він не може посылатися на положення свого внутрішнього законодавства як на виправдання будь-якого невиконання своїх зобов'язань за цією угодою. Якщо йтиметься про видобуток

копалини, яка має критичне значення для навколишнього середовища, великої кількості людей, які мешкатимуть навколо його видобутку, наприклад урану, ви берете на себе зобов'язання не погоджувати з громадою ризики, пов'язані з її видобутком, чи співмірні з небезпеками, які можуть...

ШМИГАЛЬ Д.А. Я почну, а потім передам слово віце-прем'єр-міністерці – міністерці юстиції Ользі Стефанішиній.

Отже, перше. Угода ніяк не порушує суверенітет, законодавство України або наші євроінтеграційні зобов'язання, тим паче наші екологічні зобов'язання перед громадами або перед українським суспільством. Цих речей в угоді немає. Питання нашої відповідальності перед партнером Сполученими Штатами Америки передбачені в пункті 2. Я попрошу Ольгу Віталіївну прокоментувати ваше запитання більш детально.

Ольго Віталіївно, будь ласка.

СТЕФАНІШИНА О.В., *віце-прем'єр-міністр України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України – міністр юстиції України.* Дякую за цей акцент. Це чисто юридичний момент, пов'язаний і з нашим законодавством, яке передбачає, що в разі конфлікту між нормами міжнародного договору і національним законодавством міжнародний договір, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою, має вищу юридичну силу. Так само відповідно до Закону України «Про міжнародні договори», і ми це зазначали в нашому правовому висновку, у разі, якщо міжнародний договір, який ратифікується парламентом, потребує змін до законодавства, такі зміни ухвалюються парламентом одночасно із ратифікаційним законом, у зв'язку із цим і ці положення, які ви цитуєте, і які є в цьому ж пункті (це пункт 3 статті 2 угоди) щодо того, що в разі будь-якої невідповідності між законодавством України угода має переважну силу щодо такої невідповідності. Це формулювання, які передбачені нашим чинним законодавством, і з нього вже викладені відповідні положення до угоди. Це неконфліктні положення з точки зору нашого законодавства.

ШМИГАЛЬ Д.А. Але повторюю, ця угода ніяк не порушує екологічних норм і вимог до українського законодавства, зокрема і до тієї частини, яка відповідає європейським директивам. Тому тут немає причин переживати за виконання тих або інших норм нашого законодавства стосовно громад.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

Шановні колеги, час для фракцій і груп завершено. Переходимо до запитань з визначеної теми від народних депутатів. Прошу народних депутатів записатися на запитання.

Літвінов Олександр Миколайович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛІТВІНОВ О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 178, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бондаренку Олегу Володимировичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Володимирович Бондаренко. Будь ласка.

БОНДАРЕНКО О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановна Світлано Василівно! По-перше, хотів подякувати всьому Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів та вам особисто за ті неймовірні зусилля, які ви докладаєте під час воєнного стану для захисту довкілля та природних ресурсів. Це величезна робота.

По-друге, ви, безумовно, пам'ятаєте, в минулому році ми з вашою експертною допомогою прийняли Закон «Про основні засади державної кліматичної політики», за яким держава взяла на себе зобов'язання щодо досягнення кліматичної нейтральності разом з іншим світом. З іншого боку, ми надали повноваження міністерству щодо розробки довгострокової політики низьковуглецевого розвитку. Як розробляється ця політика?

Питання щодо державного екологічного контролю. Скажіть, будь ласка, як впроваджується ця політика зараз?

ГРИНЧУК С.В. Дякую, Олегу Володимировичу, за ваше запитання, за ваш особистий вклад у розвиток кліматичної політики, за вклад вашого комітету, за постійну продуктивну і конструктивну роботу.

Дійсно, в листопаді минулого року парламентом був прийнятий Закон «Про основні засади державної кліматичної політики». Ключовим моментом цього закону було все-таки визначення цілі з досягнення скорочення викидів парникових газів і кліматичної нейтральності до 2050 року. Це повністю відповідає цілям країн Європейського Союзу, і було відзначено Європейською комісією, всіма країнами-членами, що Україна, не зважаючи на війну, продовжує впроваджувати ті самі принципи, як і в країнах Європейського Союзу, в частині кліматичної політики.

Даний закон передбачав багато заходів щодо впроваджень, над якими ми зараз працюємо в якості вторинного законодавства. Найперше, на що ми звертаємо увагу, це кроссекторальність даної політики. Це для того, щоб заходи кліматичної політики були впроваджені в усі сектори економіки, тому що без цього ми не зможемо досягти тієї глобальної цілі, якої прагнемо.

Велика увага також приділяється питанню кліматичних фінансів. Спільно з колегами з уряду і нашими міжнародними партнерами ми вже розробляємо підходи і принципи до залучення кліматичного сталого фінансування. Як ви

знаєте, також з нашими партнерами з Німеччини було засновано Міжнародну платформу дій для зеленого відновлення України (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Неклюдов, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Щось якийсь шум тут, незрозуміло.

Руслане Олексійовичу, прошу передати слово своїй колежанці Ганні Лічман.

ЛІЧМАН Г.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 30, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, дозвольте запитати pana Прем'єр-міністра стосовно угоди зі Сполученими Штатами Америки. Як пан Прем'єр-міністр уже згадав, будуть додаткові угоди, які планується підписати до основної угоди.

Моє питання таке. Скажіть, будь ласка, чи ці додаткові угоди, які не планується ратифікувати у Верховній Раді, не будуть погіршувати умови основної угоди? Як народні депутати можуть переконатися, що умови, скажімо так, якнайменше не гірші основної?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую вам. Дійсно, я підкреслював, що наступні угоди є імплементаційними. Вони будуть втілюватися вже після ратифікації ключової міждержавної угоди, яка подана в парламент, і передбачатимуть не розширення, а розгортання цієї угоди. Перші дві угоди вже обговорюються нашими переговорними командами і ключові вимоги фактично погоджені юридичними командами. Одна з них – імплементаційна або комерційна угода про створення фонду або так званого обмеженого партнерства LLC, або ТОВ за українським перекладом, буде передбачати умови за якими створюється фонд і параметри імплементації.

Друга угода передбачатиме умови роботи цього фонду, де будуть розгортатися ті моменти, які ми також сьогодні проговорювали, тобто жодних погіршень там немає.

Стосовно залучення народних депутатів. Я сьогодні у своєму виступі казав, що з понеділка українська урядова переговорна команда повернеться зі Сполучених Штатів Америки, і вона буде доступна 24 на 7. Якщо є потреба народним депутатам на базі комітетів, наші переговорники готові приєднуватися, долучатися до роботи, роз'яснювати, показувати. Тут немає ніяких секретів або таємниць, всі ці речі відкриті, ми можемо про них говорити. Вони не всі, можливо, будуть публічними, оскільки комерційні треба буде

дивитися з американськими колегами як публічно можливо це комунікувати, але з точки зору робочих моментів, ось така інформація.

Тому все відкрито. Працюємо з переговорною командою, з наступного тижня можемо обговорювати нюанси, якщо в цьому буде потреба або інтерес.

Дякую за ваше запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леонов, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Запитання до Дениса Анатолійовича. Шановний Денисе Анатолійовичу! Рік тому до мене звернувся голова Одеської військової адміністрації Олег Кіпер з питанням щодо гуманітарних автобусів. Була проведена велика спільна робота з громадами, було направлено низку звернень до профільних міністерств і парламентських комітетів, і 30 квітня Верховна Рада підтримала урядовий законопроект, ініційований Міністерством розвитку громад та територій України. Це дозволяє розблокувати понад 350 гуманітарних автобусів по всій країні, зокрема для Одеси.

Я хочу подякувати всім колегам, всім причетним, хто підтримав і ініціював цей законопроект. На сьогодні у нас є закон, є підтримка, тепер слово за Кабінетом Міністрів. Скажіть, будь ласка, коли очікується ухвалення підзаконного акта, який дозволить запустити ці автобуси на маршрути? Це критично важливо для інклюзивності та мобільності людей на місцях.

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Дійсно, на конгресі місцевих рад наші колеги, міські голови, голови громад порушували дане питання. Відповідно Президент України дав доручення, уряд розробив законопроект. Дякую парламенту, народним депутатам за підтримку цього законопроекту, який дуже важливий для наших громад, щоб можна було імплементувати і відправляти гуманітарну техніку на комунальні маршрути. Щойно закон буде підписаний, набере чинності, Кабінет Міністрів невідкладно імплементує всі необхідні положення. Прошу Олексія Володимировича Кулебу, профільного віце-прем'єр-міністра, доповнити, як ми будемо рухатися далі.

КУЛЕБА О.В., віце-прем'єр-міністр з відновлення України – міністр розвитку громад та територій України. Дякую за запитання. Дякую, Денисе Анатолійовичу. Це питання стоїть у нас на особливому контролі. Ми постійно в комунікації з громадами, з мерами міст, для яких прийняття цього закону було дуже важливим. Я хочу подякувати народним депутатам за те, що цей закон 30 квітня був прийнятий. Ми зі свого боку оперативно імплементуємо всі

нормативні акти, які необхідні для того, щоб територіальні громади могли вже безпосередньо реалізовувати цей закон у себе на території.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Грищуку Роману, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Всіх вітаю! У мене запитання до представника Міністерства освіти і науки. Воно стосується психологічної і сексуальної безпеки наших студентів. Цього тижня вже вдруге виникає скандал з приводу викладача університету імені Карпенка-Карого пана Білоуса щодо домагання до студентів. Минулого разу це закінчилося тим, що його відсторонили від роботи в Молодому театрі, де він є художнім керівником. В університеті імені Карпенка-Карого сказали, що буде проведено службове розслідування. Провели. Цього тижня йому присвоїли звання доцента і повернули до роботи в театрі. І це в день, коли з'явилися нові факти переписки з неповнолітніми студентками там, де він їй відправляє свій дікпик.

Чи може таке бути в системі освіти України? Ні, ні в університеті імені Карпенка-Карого, ні в університеті культури, ніде.

У мене запитання до представника Міністерства освіти і науки. Коли буде звільнений пан Білоус і що взагалі робити для того, щоб нашим студенткам було безпечно навчатися в закладах вищої освіти?

ВИННИЦЬКИЙ М.І., *заступник міністра освіти і науки України.* Дякую, пане Романе, за запитання. На жаль, Олександр Васильович сьогодні у відрядженні, тому я відповідаю за нього.

На базі робочої групи з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків Міністерством освіти і науки до 1 липня буде розроблений проект типової політики з питань протидії сексуальним домаганням та дискримінації у закладах вищої освіти. Після його затвердження готується серія тренінгів і імплементація цього підзаконного акта. Розроблено вже онлайн-курс для освітян, який допомагає формувати в усіх учасників освітнього процесу необхідні антидискримінаційні навички.

Але конкретно, якщо говорити про кейс пана Білоуса, треба звернути увагу, що на сьогодні відповідно до законодавства документи і рішення про присвоєння вчених звань ухвалюють самі вчені ради закладів вищої освіти. Рішення вчених рад пізніше затверджує атестаційна колегія МОН. На черговому засіданні 24 квітня цю справу разом із 512 іншими справами дійсно було затверджено узагальненим рішенням.

Звертаємо увагу, що вже підготовлено до другого читання законопроект [№ 9601](#). Ми дуже просимо його підтримати, тому що це якраз і є передача повноважень щодо присвоєння вчених звань на рівень закладів вищої освіти,

тому що така ганебна практика, де ми державою будемо легітимізувати таких осіб, очевидно, є неправильною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Передайте слово Максиму Хлапуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим. Будь ласка.

ХЛАПУК М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановний пане Прем'єр-міністре, послухайте, будь ласка. У нас два запитання від фракції залишилися без відповіді. Чи будуть надані народним депутатам України тексти двох інших угод перед голосуванням за основну? Чи правильно ми розуміємо, що це безстрокова угода? Це перший блок запитань, які стосуються угоди про інвестиційний фонд.

Ще я хочу, щоб ви відповіли на запитання стосовно підготовки до наступного опалювального сезону.

Який обсяг природного газу уряд очікує мати в газосховищах на початок нового опалювального сезону? Яка має бути частка виключно товарного газу без урахування буферного і без урахування газу від нерезидентів? Ми знаємо, що цей обсяг газу, який потрібно імпортувати, потребуватиме значного фінансування. НАК «Нафтогаз України» офіційно заявила, що сама не спроможна буде профінансувати. Чи...

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання.

Отже, стосовно першої частини. Наступного тижня переговорна команда України повернеться зі Сполучених Штатів Америки і на базі комітетів буде готова надати всі деталі імплементаційних угод, про які йшлося з нашими американськими партнерами. Всі деталі цих угод, звичайно, будуть представлені. Вони мають бути підписані і вступити в силу після ратифікації основної угоди. Тому, звичайно, що обговорити ми їх можемо, але після ратифікації вони ще будуть фіналізуватися з американською стороною. Але протягом наступного тижня можемо працювати разом з переговорними командами.

Дана угода є безстроковою. Але через 10 років сторони можуть розглянути умови розподілу прибутків у перший раз. Далі сторони можуть продовжувати угоду, або за згодою сторін угода може бути припинена. Тобто вона, як і більшість міжнародних угод, не має обмеження термінами, тому вважається

безстроковою юридично. Але за згодою сторін може бути припинена в будь-який момент або може бути продовжена.

Ми хотіли б, щоб ця угода працювала для України понад 10 років. Я у своєму виступі казав, що для нас це фонд прямих інвестицій і хороший інвестиційний інструмент. Тому, звичайно, ми зацікавлені в якомога довшій роботі такого фонду.

Стосовно другої частини вашого запитання я скажу, що буквально позавчора ми провели засідання Антикризового енергетичного штабу з усім енергетичним блоком країни стосовно результатів завершення попереднього опалювального сезону і початку підготовки наступного опалювального сезону. Ми розраховуємо... Ця інформація є відносно сенситивною...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бабенко Микола Вікторович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАБЕНКО М.В. Прошу передати слово Ларисі Білозір.

БІЛОЗІР Л.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець).* Шановні урядовці! Шановна Світлано Василівно! Запитання до вас. У контексті євроінтеграції Україна зобов'язалася привести свою природоохоронну політику у відповідність із стандартами ЄС, але на місцях громади часто залишаються без ресурсів і без чітких процедур. Стан водних ресурсів, доступ до води, безпечне довкілля стають дійсно розкішшю. У Вінницькій області, зокрема, критично зношена система водогонів. А в частині сільських населених пунктів взагалі вода подається за графіком або її взагалі немає. Це не лише екологічне, а і гуманітарне питання. У нас в області дуже багато ВПО. Які наявні проекти є в міністерстві для участі громад щодо водогонів? Чи передбачає ваше міністерство в перегляді бюджету на 2025 рік пропонувати програми, спрямовані на оновлення, ремонт та будівництво водогонів у громадах?

ГРИНЧУК С.В. Дякую за запитання, пані Ларисо. Дякую за вашу особисту залученість. Ми неодноразово обговорювали з вами особисто проблемні питання щодо громад та регіонів саме стосовно водопостачання і водозабезпечення. Тут у нас спільна робота, яка відбувається з Міністерством розвитку громад та територій України. Ми особисто з Олексієм Володимировичем розуміємо ситуацію із водозабезпеченням і водопостачанням та проблемні питання у кожному регіоні і по всій території України. Звичайно, ми повинні розуміти, що хоч і зробили багато щодо імплементації європейського законодавства саме в частині водного господарства, водозабезпеченості і імплементували значну частину нормативно-правових актів

водної рамкової директиви, але практична реалізація всіх цих заходів є однією з найдорожчих, на жаль.

У минулому році було затверджено державну цільову програму щодо водозабезпечення областей і регіонів, які найбільше постраждали від воєнних дій, і основна сума бюджетних коштів буде спрямована саме на будівництво водогонів і каналів у цих областях. Ми повинні розуміти, що там понад 700 водогосподарських конструкцій і систем було зруйновано через бойові дії, і там люди дійсно залишаються без стабільного водопостачання.

Але не зважаючи на це, ми працюємо з іншими регіонами, шукаємо можливості допомогти їм з покращенням ситуації з водозабезпеченням. Дуже активно працюємо і створили спільну платформу з ЮНІСЕФ, і вони займаються саме питаннями гуманітарної допомоги в частині водозабезпечення в Україні, залучили туди практично всі регіони і відпрацьовуємо кожний проект для того, щоб знайти для цих регіонів донорську допомогу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Божкову Олександру Валерійовичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БОЖКОВ О.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Андрію Вікторовичу Жупанину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Вікторович Жупанин. Будь ласка.

ЖУПАНИН А.В. Дякую за слово. По-перше, дякую за вичерпну відповідь на моє перше запитання, пане Прем'єр-міністре. Я також звернув увагу, що угода поширюється на ліцензії, які були видані до підписання цієї угоди, але за якими не починалася промислова розробка родовищ. Це проблема так званих сплячих ліцензій. Враховуючи, що в Україні існує доволі велика кількість сплячих ліцензій, що значно стримує наш потенціал у видобутку корисних копалин, чи може уряд взяти на опрацювання і узгодження між центральними органами виконавчої влади новий, а, головне, ефективний підхід до сплячих ліцензій, які б змусили їх власників реалізувати принцип «бури або плати, або в іншому випадку віддавай державі».

Нещодавно КМУ прийняв рішення про розробку документації щодо проведення двох конкурсів по угодах про розподіл продукції – Свічанська, Межигірська ділянки. Чи можна цю інформацію поширити серед наших американських партнерів? Це вже може бути перший проект для спільної участі. Це перше.

І друге. Потрібно доручити профільному міністерству врахувати умови угоди про надра для відображення в конкурсній документації під час проведення конкурсу.

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваші запитання.

Перше. Щодо ліцензій, видача яких зазначена в угоді. Це стосується лише нових ліцензій, тобто які видані юридично після дати ратифікації, набуття чинності даної угоди. Тому лише нові ліцензії будуть підлягати... Не так, навіть плата за нові ліцензії і рента від нових ліцензій, яка поступає в спецфонд державного бюджету, буде перераховуватися у відповідний статутний капітал інвестиційного фонду.

Щодо питання сплячих ліцензій і ось цих двох конкурсів, я попрошу Світлану Василівну доповнити з деталями.

ГРИНЧУК С.В. Дякую, Денисе Анатолійовичу. Дякую, пане Андрію, за ваше запитання.

Дійсно, питання умовно сплячих ліцензій є величезною проблемою розвитку галузі. За останні декілька місяців ми спільно з структурним підрозділом «Держгеоконтроль» Державної служби геології та надр України провели аналіз і оцінку всіх виданих ліцензій і робіт, які ведуться. У нас вже є сформовані списки тих, де видобуто за останні 10 років, або так і не почалися роботи, або видобуто менше 1 відсотка. По всіх цих виданих ліцензіях, де не почалася робота, є конкретні списки як по твердих, так і по нафтогазових, будуть проводитися позапланові перевірки для того, щоб приймати відповідні рішення щодо продовження, анулювання ліцензій відповідно до чинного законодавства.

Також ми ведемо роботу над тим, щоб дозволити планові перевірки, тому що інакше ми не зможемо ефективно боротися з умовно сплячими ліцензіями і не зможемо використовувати потенціал вже тих родовищ, тих корисних копалин, з якими ми можемо працювати вже зараз, залучати додаткові нові інвестиції. Я погоджуюся, що по цих двох угодах ми будемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кулініч Олег Іванович, група «Довіра». Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І. Прошу передати слово Сергію Вельможному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець).* Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановна Світлано Василівно, запитання до вас щодо запобігання імпорту продукції, пов'язаної з вирубкою лісів. Чи ведеться міністерством робота та який стан співпраці з іншими ЦООВ щодо гармонізації українського законодавства з положенням Регламенту Європейського Союзу щодо знеліснення? Чи буде забезпечено супутниковий моніторинг лісів та геолокаційну прив'язку продукції, як того вимагає регламент? Чи проводиться

діалог з Європейською комісією щодо визнання України як країни з низьким ризиком відповідно до класифікації регламенту?

Дякую за відповідь.

ГРИНЧУК С.В. Дякую, пане Сергію, за це запитання. Питання Регламенту Європейського Союзу щодо знеліснення, так званого EUDR, є одним з найскладніших в імплементації. Із проблематикою його імплементації стикнеться не лише Україна, а й багато європейських країн.

Що вже зроблено для того, щоб підготуватися до вступу в силу даного регламенту? Спільно з Міністерством аграрної політики та продовольства України ми постійно проводимо роботу, тому що розуміємо, що імплементація норм даного регламенту – це ризики не лише для лісової галузі, але в основному для сільськогосподарських виробників. Оскільки суть, як ми розуміємо, в тому, що якщо буде зафіксовано, що на даній ділянці, якщо вона зараз навіть сільськогосподарська, але декілька років тому там росли ліси і вони були зрубані для того, щоб вести там сільське господарство, то дана продукція буде заборонена для ввозу до країн Європейського Союзу. Тому вже багато зроблено щодо діджиталізації лісів. Державним агентством лісових ресурсів України з усіма відповідними органами і науковими структурами, які їм підпорядковуються, розроблено декілька видів реєстрів. Впроваджується також система оцінки супутникових знімків. Ми всієї цією інформацією ділимося і залучаємо Міністерство аграрної політики для того, щоб наші агропромислові виробники також могли підготуватися до вступу в дію даного регламенту.

Є тут єдина проблематика не з боку України. Ми, насправді, одна з найбільш підготовлених країн, тому що постійно ведемо діалог з нашими європейськими країнами-партнерами. Проблематика в тому, що ще не визначено остаточних критеріїв з боку Європейської комісії щодо того, як саме будуть діяти реєстри, як саме будуть відслідковуватися ділянки. Але ми готуємо вже нормативно-правову базу, щоб максимально...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Кицаку Богдану Вікторовичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КИЦАК Б.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 63, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Пане Денисе Анатолійовичу! Вітаю українську дипломатію з фундаментально проведеною роботою над угодою. Це, безумовно, велика перемога, яка має шанс потенційно стати проривом для української економіки в найближчі десятиліття. Водночас є певні речі із знаком питання. Прошу чітко відповісти на ці застереження для того, щоб зняти побоювання, зокрема, в українського суспільства.

Перше. Чи відбувся аудит всіх виданих ліцензій на корисні копалини з моменту проголошення незалежності, а не лише за останні 10 років, та

перевірки виконання інвестиційних зобов'язань, передбачених договорами? Як держава повертає надра, які через різні схеми були привласнені і жодної діяльності там не відбулося?

Друге. Які умови виходу із угоди про корисні копалини та критерії припинення діяльності інвестиційного фонду?

І третє. Куди будуть сплачуватися податки від діяльності компаній, які будуть зайняті у сфері видобутку копалин?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую. Стосовно проведення повного аудиту. Звичайно, він був проведений. Я потім попрошу Світлану Василівну доповнити.

Стосовно того, як держава реагує на видані ліцензії. За час роботи нашого уряду ми жодну земельну ділянку, зміну цільового призначення або передачу під ліцензії, видані не через аукціон, не погоджували урядом. Це позиція уряду, моя позиція як Прем'єр-міністра. Ми просто не пропускаємо в роботу тих ліцензій, які були, як ви кажете, подаровані або вкрадені, як завгодно це можна називати, але не були придбані через аукціон. Принципова позиція держави і нашого уряду.

Стосовно умов завершення. Умови завершення як для міжнародного договору передбачаються відповідною Віденською конвенцією. У цій угоді прописано, що за взаємною згодою сторін, але, безумовно, згідно з конвенцією будь-яка сторона може ініціювати вихід з будь-якого міжнародного договору. Тому всі ці речі обумовлені конвенційно, прописані в угоді, і ця угода підпадає під дію відповідних міжнародних конвенцій.

Стосовно аудиту, якщо у Світлани Василівни є більше інформації, прошу доповнити, якщо ні... Доповните щось, Світлано? Прошу.

ГРИНЧУК С.В. Щодо аудиту, так. Можу додати, що ми ведемо також активну співпрацю з правоохоронними органами в рамках санкційної політики. Ми провели повний аудит, зараз будемо проводити додаткові перевірки і приймати відповідні рішення. Друга частина – це імплементація санкційної політики. Ми окремо працюємо з усіма ділянками, з усіма дозволами на спеціальне використання надр, з усіма ліцензіями, які потрапляють під санкції відповідно до санкційної політики і до рішень Ради національної...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальне запитання – Приходько Борис Вікторович, група «Довіра». Будь ласка.

ПРИХОДЬКО Б.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 210, Чернігівська область, самовисуванець).* Дякую. Прошу передати слово моєму колезі Сухову Олександровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Сухов. Будь ласка.

СУХОВ О.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець).* Дякую. Звертаюся до віце-прем'єр-міністра Олексія Кулеби. Сподіваюся, що ви все-таки відвідаєте наступне засідання комітету та ознайомитеся з шокуючими фактами корупції у Державній службі України з безпеки на транспорті.

До мене звернулися інспектори з Івано-Франківської області, які розповіли, що в службі можна працювати з однією вимогою: кожен місяць заносити фіксований хабар керівництву. У мене є скріншот із службової переписки працівників. Читаю повідомлення: «Є така фірма і їх торгова компанія. Директор – Дзера Назарій, родич нашого воєнкома. Прошу звернути увагу, бо знімуть бронь». А далі ще цікавіше: «Інспекторів, які звернулися до комітету, почали переслідувати. Одного вже мобілізували, а іншого протизаконно оголосили у розшук». Це лише один факт із тих, що я маю.

Тому запитання до вас. Коли буде звільнене корумповане керівництво Державної служби України з безпеки на транспорті?

Запитання до Міністерства оборони. Чи знаєте ви про те, що керівництво ТЦК в Івано-Франківській області незаконно використовує свій посадовий вплив для кришування компанії своїх родичів?

Дякую.

КУЛЕБА О.В. Дякую вам за запитання. Щодо моєї відсутності на засіданні комітету. Я був у відрядженні, тому, на жаль, не зміг його відвідати, але на наступному засіданні комітету ми обов'язково з вами побачимось.

Що стосується кадрової політики Державної служби України з безпеки на транспорті, хочу вам сказати, що з жовтня в нас відбулися зміни керівного складу окремих департаментів центрального апарату Державної служби України з безпеки на транспорті. Окремо також були відповідні кадрові зміни в регіонах.

Також хочу сказати, що зараз проводиться оптимізація діяльності всіх територіальних органів і підсилення їх інституційної спроможності.

Щодо будь-яких фактів, які у вас є, передавайте їх в правоохоронні органи, а також безпосередньо до нас в міністерство, щоб ми проводили відповідну перевірку.

Також хочу нагадати, що один із заступників Державної служби України з безпеки на транспорті також проходив повну перевірку, за фактами якої не було знайдено ані фактів порушень, ані фактів злочину. Але ми готові до постійної співпраці з народними депутатами, до постійної комунікації. Повірте, що ми будемо перевіряти кожен факт, який був зафіксований, разом з правоохоронними органами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, «година запитань до Уряду» завершена. Дякуємо Прем'єр-міністру України та членам Кабінету Міністрів України за надані відповіді та участь у пленарному засіданні.

Шановні колеги, дякую всім за роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Працюємо далі заради України. Слава Україні!